

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul VIII

Tribuna libera pentru discutarea problemelor spirituale in legatura cu unirea Bisericii fundata in 1955 de Constantin Dragan

Martie 1962 . N. 71

Ortodocsii si Conciliul

Intr'un articol publicat de revista «The Catholic Mind» (Mai-Iunie 1960), profesorul Alexandru Schmemmann de la seminarul teologic Sf. Vladimir din New York, scria, comentând ecoul avut de stirea convocării Conciliului Ecumenic Vatican II în lumea ortodoxă, că ortodocsii nu pot să exprime decât opinii particulare sau proprii unui anumit curent de gândire, asupra Conciliului Ecumenic, ca de altfel asupra Bisericii Catolice și a schismei care i-a despărțit de Roma, deoarece, pentru concepția ortodoxă, nici un Conciliu nu a mai avut loc după schismă și în nici unul din cele șapte Concilii celebre împreună cu catolicii nu s'a discutat despre structura și constituția Conciliilor.

Strălucitul teolog afirmă că numai un consiliu pan-ortodox ar fi în măsură să formuleze un răspuns oficial al Bisericii ortodoxe în legătură cu Conciliul convocat de Ioan XXIII și cu posibilitățile de unire. Este de prevăzut că marea temă a viitoarei întruniri a Bisericilor ortodoxe va fi tocmai Conciliul Ecumenic Vatican II, adică punctele-bază pe care le va defini acest Conciliu în legătură cu problema reîntregirii, cel puțin între Roma și Bisericile ortodoxe, cele mai apropiate de ea prin structură și doctrină.

Atâta timp cât ortodoxia nu va da, printr'un Sinod, un răspuns oficial la acțiunea ecumenică romană, care în Conciliul lui Ioan XXIII va avea expresia sa cea mai hotărâtoare, toate afirmațiile, declarațiile «săritive» ale teologilor și exponenților diferitelor Biserici ortodoxe trebuie să fie considerate drept poziții strict individuale, care ar putea reflecta o situație, dar nu ar angaja în nici un fel Bisericele. Dacă se ține seamă de existența, în sânul Bisericii ortodoxe, a diferitelor confesiuni «naționale» autocefale, este clar că opiniile și tendințele acestea, în favoarea sau împotriva unirii cu Roma în termenii contemplați de Biserica catolică, nu pot să exprime, și cu atât mai puțin să angajeze, totalitatea Bisericii ortodoxe.

Este totuși interesant și util, pentru cine urmărește de aproape acțiunea unionistă, care este unul din puținele aspecte pozitive ale epocii noastre, să asculte aceste voci «neoficiale», care sunt indicative, în sensul că ne permit să realizăm cel puțin atmosfera care s'a creat în sânul comunităților orientale în legătură cu unirea Bisericilor.

Reproducem, deci, câteva declarații ale teologilor și fruntașilor Bisericii ortodoxe publicate de revista «Civiltăți Catolice», care deși pun în evidență obiecțiunile de principiu ale ortodoxiei, «exprimă dorința de a începe un dialog, cu speranța că din discuție să rezulte elemente favorabile, dacă nu pentru o unire, cel puțin pentru o reală apropiere între cele două Biserici» (Cfr. Civ. Catt. 19. VIII 1961, p. 352).

Antonio Bashir, arhiepiscop siro-antiochian al Americii, a afirmat, în repetate rânduri, că «fiecare căpetenie ortodoxă ar trebui să favorizeze acțiunea Papei pentru unirea ortodocsilor cu romano-catolicii». Condițiile pe care înaltul prelat le consideră necesare pentru succesul inițiativelor unioniste sunt: 1) înlăturarea și discuțiile să fie la început limitate la reprezentanții ortodocsiei și ai catolicismului, fiindcă includerea protestanților n'ar putea duce decât la o situație cu totul haotică; 2) Papa să adreseze lumii ortodoxe, prin Patriarhul Constantinopolului, propunerea de a convoca o comisie de teologi și de canonici, care să prepare un program de acțiune comună. Chestiunea primatului și a infailibilității este pentru arhiepiscopul Bashir marea piedică în calea

unei înțelegeri între Roma și Răsăritul creștin. P.S. Sa se declară convins că «o nouă formulare a doctrinei infailibilității Bisericii și a Păstorului suprem, capabilă să sintetizeze și să armonizeze cele două tradiții», ar putea să rezolve chestiunea care astăzi îi desparte pe ortodocși de catolici.

Comentând inițiativa lui Ioan XXIII de a întruni un Conciliu Ecumenic, protoiereul G. Florowski, cunoscut patrolog rus, scria că primul lucru pe care trebuie să-l facă Conciliul Ecumenic Vatican II ar fi elaborarea unei explicații «autentice și adecvate» a dogmei Vaticane, ținând seamă de doctrina generală asupra Bisericii. În legătură cu o eventuală participare ortodoxă la Conciliu, Domnia sa consideră «prematură» o întâlnire formală a Bisericilor, care presupune o lungă pregătire la deosebite niveluri de viață și de practică ecleziastică, socotind totuși utilă o colaborare, în faza pre-conciliară, între teologii ortodocși, în calitate de «competenți», și teologii catolici, dar excluzând, în același timp, oportunitatea prezentei «observatorilor» ortodocși la Conciliu.

Teologii și ierarhii ortodoxe au datoriat, scrie prof. Florowski, să elaboreze urgent «o doctrină precisă și unitară asupra Bisericii, asupra despărțirii din 1054 și asupra Bisericii romane».

Alexandru Schmemmann, profesor la seminarul teologic Sf. Vladimir din New York, este autorul unui articol intitulat «Roma, Conciliul Ecumenic și Biserica ortodoxă», publicat în «St. Vladimir's Seminary Quarterly» (No. 2, 1959), în care insistă asupra necesității de a se privi catolicismul cu mai multă obiectivitate și de a se renunța la polemica simplistă, care a contribuit în largă măsură la îndepărtarea celor două Biserici. Fidel tezei ortodoxe, autorul articolului citat vorbește despre «schisma română», dar propune ca discuția cu Roma să fie redusă exclusiv la punctele de divergență doctrinară, ca «Filioque», neprihănită zămislire a Sfintei Fecioare, infailibilitatea Papei, purgatorul, doctrina harului și a justificării, care ar putea fi interpretate în termenii admiși și înțeleși ca gândire universală a Bisericii.

Un alt profesor de la același seminar, Nicolò Arseniev, se profesază susținător al ideii de apropiere între ortodocși și catolici. La rândul său prof. Arseniev admite o posibilitate speculativă relativ la de-finiția catolică a papatului, și propune: 1) o interpretare autentică și completă a «dogmei vaticane» asupra primatului și a infailibilității, încadrând această interpretare în doctrina generală a Bisericii trup mistic al lui Christos; 2) deschiderea unei discuții frățești, cu aprofundarea «mistică» a problemei unirii; 3) convocarea unui congres preliminar, «la un nivel foarte înalt», între câțiva ierarhi ai celor două Biserici, pentru a pregăti o bază concretă colaborării unioniste.

Basil Mustakis, secretar al Asociației Teologilor Laici, scria într'un articol publicat de revista «Anaplastis» (No. 74, 1959) că «inovările doctrinare» ale catolicilor nu pot constitui o piedică insurmontabilă în calea unirii, de oarecâte multe din chestiunile care fac obiectul acestor doctrine sunt profesate în unele regiuni răsăritene încă dinainte de schismă; altele, ca neprihănită zămislire a Sfintei Fecioare, sunt «locuri comune ale concepției creștine». Chiar în ceea ce privește purgatorul, autorul articolului citat precizează că orientalii admit (cu Patriarhul Dosoftei) un fel de purgator. Primatul episcopului Ro-

mei, spune Mustakis, este un fapt istoric care nu se discută și va putea rămâne în vigoare în cazul unei unificări religioase, deși pentru Răsărit, va trebui să rămâie constrâns în limitele pe care le avea înainte de despărțirea Bisericilor.

Cât despre infailibilitatea pontificală, Mustakis amintește «numeroasele cazuri istorice de legalizare definitivă a definițiilor dogmatice ale Papei», și deci n'o consideră «un lucru inacceptabil pentru conștiința ortodoxă».

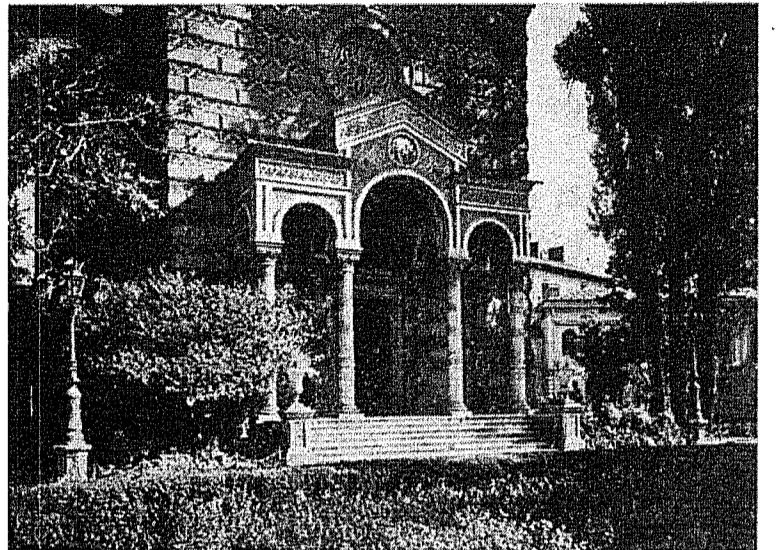
Pentru profesorul Amilcar Alivastos, care predă dreptul canonic la Universitatea din Atenă, singura cale care ar putea duce la reîntregire a Bisericilor ar fi întoarcerea la un «statu quo» existent înainte de despărțire, adică la acea «coexistență pașnică» între Orient și Occident (care nu se amestecă în sistemul de guvernare ecleziastică democratică a Orientului) și Orientul (care lăsa ca în Occident puterea papală să evolueze în sensul unei monarhii absolute), deși actualele divergențe dintre Roma și Orientul creștin «au existat, în ceea ce privește esența, cu mult înainte de schismă». În felul acesta s'ar realiza o înțelegere practică, o colaborare efectivă, un «drum istoric comun», și «cine știe dacă într'o zi «duhul dragostei, care poate face minuni, nu va îndemna pe oameni să realizeze unirea, nu așa cum o vor oamenii ci așa cum o vrea Dumnezeu».

Într'o serie de articole intitulate «Sinodul ecumenic și noi», profesorul Crisostom Constantinescu, fost diacon al Patriarhului de Constantinopol, își exprimă astfel părerea asupra unirii creștine: Biserica catolică să nu mai adopte poziții teologice care «nu sunt conforme realității inter-confesionale»; să fie rezolvată chestiunea prozelitismului și a «uniei» (adică a comunităților de rit orientat unite cu Sfântul Scaun, care, după teologul ortodox, ar trăi, într'o stare de «totală aservire ecleziastică», păstrând abia câteva elemente exterioare proprii); să fie abolii termenii ofensatori de «schismatic», «eretic», «disident», «despărțit», și să se caute baze mai solide pentru noi contacte, respectând principiul egalității și al reciprocității între Biserici.

Vorbind despre Conciliul Ecumenic al lui Ioan XXIII, profesorul A. Stavroski ia atitudine împotriva aceluia care consideră «imposibilă» convocarea unui nou Conciliu ecumenic (deși la început critică poziția «optimiștilor» care cred ușoară realizarea unirii printr'un Conciliu), afirmând că o asemenea poziție presupune o concepție falsă despre Biserice, ca și când după schismă atât Biserica catolică cât și cea ortodoxă n'ar mai fi constituit separat Biserica universală a lui Christos.

Dacă lucrul acesta ar fi adevărat, afirmă Stavroski, ortodoxia și catolicismul n'ar fi decât două ramuri sau părți dintr'o Biserice care a încetat să mai existe odată cu despărțirea; și dacă așa ar fi, Biserica n'ar mai fi existat nici cum, pe lumea aceasta, încă de la jumătatea veacului XI.

«Antinomia evidentă a existenței a două confesiuni care fiecare afirmă că este Biserica adevărată, este o mare dramă pentru omenire, dar în același timp este și un mare mister, care va fi înțeles în ziua voită numai de Dumnezeu; și tocmai atunci se va manifesta faptul că Biserica unică s'a păstrat în lume în ciuda tragediei sale despărțiri, care s'a produs numai din cauză că cele două Biserici universale (cea catolică și cea ortodoxă), în aparență o-puse una alteia, au păstrat adevărata învățătură a unității Bisericii și a catolicității sale».

Biserica Trei Ierarhi (Iasi)

Unitate in sfintenie

Unitatea și sfintenia sunt cele două realități pe care se sprijină însăși instituția Bisericii. Două date care se implică una pe alta, mai mult, coincid: unitatea este expresia sfinteniei, a perfecțiunii dragostei, a unei adevărate și eficace participări la harul mânturii lui Christos, care reprezintă puterea de reîntregire, în opoziție cu desagregarea spirituală produsă de păcat. Sfintenia înseamnă unire spirituală cu Dumnezeu și, deci, cu semenii noștri, în har și în dragoste.

Primul Conciliu Vatican, ale cărui teme de bază vor fi reluate și discutate de viitorul Conciliu, convocat de Sanctitatea sa Ioan XXIII, în lumina faptelor și situațiilor care s'au creat în acest răstimp, atât datorită evoluției naturale a societății și a problemelor care o privesc, cât și datorită intrării în scenă a unor probleme noi legate de cuceririle științifice și de afirmarea unei din ce în ce mai marcate autonomii morale a omului modern orbit și deviat de aceste cuceriri, a dat despre unitatea Bisericii o definiție dogmatică care reprezintă însăși învățătura adevărului catolic: Biserica lui Christos, păstrată de Pontiful Roman atât în unitatea comuniunii cât și a profesiunii de credință, constituie o singură turmă cu un singur păstor suprem. Aceasta este învățătura adevărului catolic, de la care nimeni nu se poate abate fără daună pentru credința și pentru însăși mântuirea sa».

Dar, cum scrie părintele Spiazzi, într'un articol publicat de revista «Humanitas», «unitatea și caritatea nu există, din nefericire, în toți creștinii și nici macăr în toți membrii Bisericii catolice. De aici ia naștere o problemă care nu este a Bisericii ci a creștinilor; o problema a noastră, pe care fiecare urmaș al lui Christos este dator să o înfrunte cu sinceritate și cu hotărâre. Această problemă ar putea fi exprimată în termenii următorii, care reprezintă geneza, dimensiunile și gravitatea sa și care indică soluția ei: ne lipsește unitatea fiindcă ne lipsește sfintenia — care este unitatea noastră cu Dumnezeu și deci cu frații noștri; pentru a realiza unitatea creștinul trebuie să realizeze sfintenia. Și fiindcă noi suntem membri ai Bisericii — toți suntem membri ai Bisericii, în fapt sau în potență — iată-ne chemați, de ori și unde am veni, să lucrăm pentru a face să sporească volumul Bisericii — și, în consecință, forța unificatoare a creștinilor din lume».

«Așa cum Tu, Tată, ești în mine și eu sunt în tine, și ei să fie una în noi» (Ioan, 17). Meditând cu atenție asupra acestui verset din Evanghelia noi nu putem să nu recunoaștem, în fața problemei, care de un mileniu agită lumea creștină, nu este unitatea Bisericii nevăzute, acceptată de toate Bisericile care și-au întemeiat

viața pe Evanghelia, și care este exprimată în cuvintele mai sus citate ale lui Christos, ci unitatea lumii creștine, a aceluia care sunt parte vie din Trupul mistic al întemeietorului Bisericii văzute, Isus Christos: «Eu le-am dat lor mărirea pe care Tu mi-ai dat-o, pentru ca să fie una, așa cum noi suntem, unul».

Se pune deci problema acestei reîntregiri și consolidări a frontului creștin, fapt care presupune și necesită, în primul rând, o întărire interioară a Bisericii, — unitate în sfintenie — și reunificarea Bisericilor și a confesiunilor creștine cu vechiul lor centru, cu Biserica-mamă, care este în fruntea tuturor Bisericilor: Roma, de care celelalte s'au despărțit.

Lumea creștină își dă astăzi seama de nevoia acestei manifestări, care reprezintă o garanție de nou dinamism și de apostolat, și aceasta nu în afara hotarelor lumii creștine, ci aici, în însuși sânul creștinătății pe care ideologii materialiste și a cel spirit de revoltă a omului modern împotriva lui Dumnezeu și împotriva Bisericii conservatoare a învățaturii divine, riscă să o descreștineze, împingând-o din ce în ce pe panta apostaziei.

Reîntregirea lumii creștine este astăzi nu numai o problemă de religie ci de civilizație, deoarece de această unire în spirit depinde buna reușită a procesului de unificare astăzi în curs de realizare, și deci pacea. Dar acesta este un aspect secundar al problemei, fiindcă nici o teamă, nici un oportunism nu trebuie să justifice și să alimenteze «psihologia unității», care a luat formă și s'a dezvoltat în zilele noastre, ci numai o fidelitate absolută față de adevăr și de legea lui Dumnezeu.

O unire realizată pe bază de oportuniste de felul acesta nu ar putea să dureze; ne-a demonstrat-o Conciliul de la Florența!

Si, în sensul acesta, Biserica catolică vorbește clar, și vorbește cu autoritatea uneia care reprezintă punctul de plecare și de răspândire a credinței creștine în lume; vorbește cu autoritatea care-i revine din voința exprimată de însuși întemeietorul ei.

Biserica catolică și-a deschis larg brațele creștinilor despărțiți, în special aceluia care, ca orientalii, împărtășesc în mare parte doctrina ei, Tainele și disciplina ei esențială. Începând de la Pius IX, care a invitat toate comunitățile despărțite la Conciliul Vatican, toți papii, în acești ultimi o sută de ani, au chemat creștinii la unire.

Biserica catolică, totuși, nu poate accepta ipoteza unei uniri între diferitele Biserici realizată pe bază de compromisuri și de cedări, al căror rezultat să fie un fel de «organizație a Bisericilor unite» și nu o unitate în

(Urmează în pag. II)

Unitate in sfintenie

(Urmează din pag. 1)

spiritul Evangheliei, unitate care implică acea unitate a cărmuirii spirituale dispusa de Isus în momentul în care îl indică pe unul singur dintre Aposoli, pe Petru, drept cap vizibil al Bisericii instituită de El, drept succesor al său.

Asupra acestei chestiuni a primatului — care, împreună cu infalibilitatea papală enunțată de Conciliul Vatican I, există în multi din frații despărțiți, care aparțin Bisericilor orientale un fel de complex psihologic: teama de a-și pierde autonomia, de a trebui să se supună unui regim autoritar, autocrat și acaparator de putere, care ar distruge spiritul și metoda democratică care caracterizează Bisericile răsăritene.

A clarifica acest punct și a da noțiunea exactă a primatului papal în cadrul Bisericii universale și în raport cu autoritatea, funcțiunea și demnitatea episcopilor, ar servi nu numai pentru elaborarea unei mai complete doctrine eclesio-logice, ci pentru a pune bazele, atât teologice cât și psihologice, ale unei uniri efective, în spiritul evanghelic, a Biseri-

cilor despărțite de Biserica-mamă: ceea ce viitorul Conciliu Ecumenic, continuând și completând punctele discutate și sancționate în primul Conciliu Vatican, va face cu siguranță.

De alt fel, faptul însuși că în cei aproape patru ani de pontificat ai săi Ioan XXIII a creiat atâția cardinali, constituie o desmărire evidentă a temerilor și prevenirilor fraților despărțiți, și o confirmare a politicii de descentralizare inaugurată de Suveranul Pontif.

Conciliul Ecumenic Vatican II se va întruni — cum a declarat Săntăitatea Sa Ioan XXIII — în primul rând pentru a discuta chestiunile interne ale Bisericii catolice.

O mai adâncă cunoaștere reciprocă, care va determina un spirit de încredere bazat pe obiectivitatea judecății istorice și doctrinare, va determina o progresivă dezvoltare a celui proces de "deschidere" către Biserica catolică, care nu se poate încheia, dacă intențiile sunt curate, decât cu întoarcerea fraților despărțiți în casa părintă.

Polemici absurde

«Solia», publică în ultimul său număr (21 Ianuarie) o notă care comentează atitudinea unui greco-catolic învinovățit de a fi uzat un limbaj "violent și certăret" într'un articol în care se revendică catolicitatea defunctului poet Aron Cotruș.

Nota deploră printre altele "proslitismul catolic printre ortodocșii români din exil".

Ni se permite să spunem că în primul rând asemenea polemici n'ar trebui să aibă loc între creștini, care, catolici sau ne-catolici, ar trebui să-și amintească totdeauna dorința exprimată de Isus: "ca totii să fie una".

Si apoi, ne întrebăm: de ce oare, dintre toate religiile pământului, Biserica creștină trebuie să fie singura în care scandalul desmembrării continuă, cu efectele dezastruoase pe care le cunoaștem: decreștinarea progresivă a lumii, acțiunea din ce în ce mai preocupantă a materialismului ateu pe care Bisericile nu reușesc să o stavilească, ocupate cum sunt încă să lupte — mai mult sau mai puțin fătis — între ele, să se piardă în dispute sterile, care durează de veacuri, asupra "adevărului"? Care adevăr, după umila noastră părere, este unul singur pentru toți creștinii: dragostea, temelie și sevă a Bisericii pe care Isus nu putea s'o conceapă decât unică și universală, și pe care El a întemeiat-o murind pe cruce pentru mântuirea noastră.

Să nu ne mai certăm pentru asemenea probleme de pășune. Oile, este știut, trag totdeauna spre iarba cea mai verde. Ceeace importă este ca seara să se întorcă toate la staul. Si la acest "staul unic" păstorii au datoria de a conduce turma, dacă nu vor s'o vadă împrăștiindu-se în toate părțile, pradă sigură lupului.

O frază, mai ales, din nota amintită ne-a îndurerat cel puțin în măsura în care "limbajul violent și certăret" al imprudentului greco-catolic l'a îndurerat pe autorul ei: "Noi nu putem să încetăm de a ne plânge când pierdem un fiu al Bisericii" etc...

Dar, ne permitem să obiectăm, dacă un ortodox intră în Biserica catolică aceasta nu înseamnă că s'a "pierdut", că s'a făcut musulman sau

budist. A rămas în Biserica. În Biserica lui Christos, care cu sora ei, Biserica ortodoxă, are în comun Tradiția, Sfintele Taine, credința.

Si este cu atât mai dureros să citim lucruri de felul acesta acum, în prezenta unui Conciliu Ecumenic care va fi o chemare la unitate pentru tot poporul creștin. O chemare de urgență.

Cuvinte ca acestea sunt ferestre care se deschid dintr'odată asupra unei triste realități: despre care fiecare creștin de rând ce iubește Biserica și se interesează de problemele ei își facea iluzia că s'ar fi schimbat. Cel puțin cât privește atmosfera, pornirea sufletească a celor două părți. Si cand colo, cu strângere de inimă, își dă seama că nimic nu s'a schimbat în mentalitatea "rivalilor"; că nici amenințarea de a pierde — datorită presiunii și persecuției comuniste, sau prin însăși incapacitatea noastră de a trăi o viață spirituală adâncă și vie, fapt real, care caracterizează această nefericită epocă de agnosticism — marea, sfânta, comuna moștenire, este în stare să ne facă să reflectăm asupra păcatelor noastre, asupra răului pe care ni-l facem și pe care îl facem lui Christos și Bisericii sale.

În loc să ne certăm pentru cei "vii" (și acum și pentru morți), care se preocupă de mântuirea lor și caută cu înfrigurare calea acestei mântuirii, n'ar fi mai cuminte să cădam cu toții în genunchi și să-i cerem lui Dumnezeu iertare pentru aceste lungi veacuri de ură, de certuri, de insulte și de ofense reciproce care, dacă ne gândim bine, sunt insulte și ofense aduse Bisericii, sângelui și dragostei lui Christos? Si împreună să ne rugăm ca de la acest Conciliu creștinătatea sa se aleagă cu bunul neprețuit al unirii, cheazășie sigură de libertate și de mântuire. Si nu numai pe tărâm spiritual.

Sa ne rugăm împreună, smeriți și încrezători. Si s'o sfârșim odata pentru totdeauna cu acest "război rece" între Biserici, de la care nu se poate veni nimic bun, cum ne învătă experiența trecutului.

"Dixi et salvavi animam meam". (Cristianus).

Conciliul Ecumenic Vatican II

În cursul, unei conferințe de presă ținută în 25 Ianuarie la Paris, card. A. Bea a relevat importanța muncii depuse de Comisia Pregătitoare Centrală care, "cu ei 100 de membri ai săi, provenind din toate părțile lumii, este ea însăși un mic Conciliu" (Osservatore Romano, 25 Ian. 1962).

Asupra aceluiaș subiect a vorbit credincioșilor "săi cardinalul Godfrey al Westminsterului, relevând faptul că problema unirii nu este singura temă care va fi desbătută în Conciliu.

Vorbind despre "limba Conciliului", care va fi latina, cardinalul a afirmat "utilitatea de a face uz de un limbaj comun" (News Service, 8 Ian. 1962).

Într'o conferință transmisă de posturile de radio ale Bavariei, card. A. Bea a expus activitatea Secretariatului pentru unirea creștinilor pe care el însuși îl conduce.

După ce a ilustrat scopurile acestui Secretariat, cardinalul a vorbit despre simpatia și interesul cu care lumea creștină a salutat instituirea acestui organ de legătură între Roma și creștinătatea separată.

Interesul arătat față de această atât de importantă instituție, care va înlesni tuturor fiilor Bisericii o obiectivă cunoaștere reciprocă, a spus cardinalul, este dovedit de numeroasele scrieri care parvin Secretariatului din partea catolicilor și ne-catolicilor, mai ales laici, în care sunt prezentate propuneri privitoare la deciziile ce ar putea fi luate de Conciliu pentru o mai bună înțelegere între diferitele confesiuni religioase. Cea mai mare parte din aceste propuneri sunt "urednice de a fi luate în seamă, și s'au dovedit de cea mai mare utilitate pentru pregătirea Conciliului".

Cardinalul a ilustrat apoi mecanismul care îndrumază acest material către comisiile pregătitoare, și a spus: "Acest material prețios, în legătură cu tot ce privește problema unității și aspectele ei, a fost transmis Conciliului. Materialul acesta provine, în cea mai mare parte, din părțile interesate de problema unității sau în care aspirațiile, la unitate sunt trăite cu cel mai viu interes".

Cardinalul a amintit realizările Secretariatului pentru unirea creștinilor (trimiterea unui grup de observatori oficiali la marea Adunare a Bisericii disidente de la Noul Delhi, vizitele câtorva personalități care reprezintă aceste Biserici la Papă, etc.) și a încheiat afirmându-și încrederea în puterea lui Dumnezeu căruia întreaga lume creștină trebuie să-i ceară "darul unirii". (Ag. Kipa, 24 Ian. 1962).

În cadrul celebrării "Octavei de rugăciuni pentru unirea creștină", card. G. B. Montini, arhiepiscop al Milanului, s'a adresat credincioșilor săi îndemnându-i, printr'o pastorală, să dea "cel năi mare relief acestei săptămâni de rugăciuni atât de bogată în mari și dramatice amintiri istorice, în grave și actuale probleme spirituale, în speranțe care se întemeiază pe veacuri de căutare a unității".

"Trebuie să ne rugăm, trebuie să cunoaștem și să facem cunoscute complicatele chestiuni care continuă să fie departe de unitatea catolică atâția creștini: ortodocși, anglicani și protestanți; trebuie să ne schimbăm atitudinea spirituală față de ei, considerându-i nu străini și dușmani imposibil de convins, ci frați ai noștri ruși din trupul vital al singurei și adevăratei Biserici a lui Christos; trebuie să nădăjduim ca această fractură în lumea creștină să poată să fie anulată de un nou și mare eveniment. Evenimentul acesta este la ușă: Conciliul Ecumenic pe care Papa Ioan XXIII, cu inspirație îndrăzneală, l'a anunțat, și care anul acesta își va deschide fatidicele ședinte. Noi știm cu toții că printre intențiile și dorințele Conciliului un loc de frunte va fi rezervat chemării la unire a Bisericilor despărțite de Roma. Va reuși Conciliul să obțină un rezultat care se anunță atât de greu de realizat? Va reuși, cel puțin, să pregătească drumul unei mai ușoare întoarceri a fraților de departe? Este un secret al viitorului, mai mult, un secret al lui Dumnezeu, o întrebare care umple de înfrigurată așteptare sufletele

noastre. Iată de ce trebuie să medităm și să ne rugăm. Să ne rugăm ca cel puțin noi catolicii, care avem neprețuitul noroc de a trăi strâns în jurul centrului, în însăși inima unității Bisericii, să fim gata să înlesnim, cu umilință, cu demnitate, cu generozitate, și să salutăm ziua binecuvântată a îmbrățișării cu toți acei creștini despărțiți care vor să se bucure împreună cu noi (și poate mai mult chiar decât noi, de plenitudinea prezenței lui Christos în unica, adevărată și Biserica, aceea a lui Petru" (Italia, 6 Ian. 1962).

Mons. Jesus Enciso Viana, episcop al Mallorei, a scris (în "Buletinul oficial al Episcopatului Malorcei) o scrisoare asupra "Unirii Bisericilor", în care își exprimă convingerea că problema ecumenică va fi una din temele cele mai importante ale Conciliului Ecumenic.

După o sumară istorie a despartirilor în sânul Bisericii, Mons. Enciso Viana precizează care este unirea, așa cum este văzută de Biserica catolică, greutățile și speranțele pentru realizarea acestei uniri, dragostea care trebuie să lumineze drumul unității și care trebuie să se manifeste printr'o atitudine de "înțelegere față de cei care suferă consecințele unui pas făcut de strămoșii lor", și "să contribuie la eliminarea piedicilor din calea unirii, mai ales cu rugăciunea și cu exemplul unei vieți sfinte". (Civiltă Catolică, 3 Martie 1962).

"La semaine religieuse", publică în numărul său din 13 Ianuarie 1962, un articol al Mons. Pierre Veillot, arhiepiscop adjunct al Parisului, în care relevă contradicția privitoare la poziția Bisericii față de laici care se interesează de lucrările pentru pregătirea Conciliului Ecumenic.

Pe de o parte, releva Mons. Veillot, Biserica îi îndeamnă pe laici să se intereseze de Conciliu "ca de un lucru al lor", pe de alta "laicii nu sunt puși la curent cu lucrările de pregătire ale acestui Conciliu".

Mons. Veillot, sfătuiește clerul să "profite de ocazia Conciliului pentru a da catolicilor militanți o noțiune

mai exactă asupra naturii Bisericii și asupra misiunii episcopilor". Numai în felul acesta credincioșii vor putea înțelege "că absența laicilor de la marea întrunire episcopală, care este un Conciliu Ecumenic, nu implică cătuși de puțin o "clericalizare" a Bisericii" așa cum această absență, nu trebuie înțeleasă ca o intenție de subordonare a laicilor. Credincioșii catolici au datoria de a-și deschide sufletul problemelor Bisericii în lume, și de a nu-și limita orizontul religios la propria parohie sau la grupurile de Acțiune Catolică din care fac parte".

"Credinciosul catolic trebuie dimpotrivă să-și plămădească un suflet de "frate universal", cum spunea părintele de Foucauld, și să fie gata să se bucure cu Biserica de progresele Evangheliei, să sufere cu Biserica din cauza persecuțiilor care astăzi lovesc o buna parte din familia creștină.

De aceea "credincioșii catolici vor trebui: să se informeze, citind publicațiile care oferă o documentare suficientă și în măsură să împărtășe multe neînțelegeri și judecăți greșite; să se pregătească să judece și să pună în practică hotărârile Conciliului; să aplaneze neînțelegerile și greutățile, mai ales creind o atmosferă de dragoste care să-i familiarizeze pe frații despărțiți cu anumite forme de viață religioasă. Să, în sfârșit, să tindă, în toate întreprinderile lor, spre binele propriu și al fraților despărțiți, modificând unele obiceiuri și porniri".

Promovată de Acțiunea Catolică Spaniolă, a fost celebrată o "Zi națională de rugăciune pentru Conciliu", care a mobilizat presa și posturile de radio-difuziune ale Spaniei.

"Conferința Rabinilor Europeni" de la Paris, a dat un comunicat în legătură cu pretinsa participare a observatorilor evrei la Conciliul Ecumenic, în care se precizează că "iudaismul nu înțelege în nici un fel să intervină în problema unității creștine care, prin însăși natura sa, îi privește numai pe creștini". (Documentation catholique, 21 Ian. 1962).

miscellanea

La Fundația Regală de la Paris, scriitorul Constantin Amărieuței a ținut o conferință vorbind despre "Lume și mister".

Conferințiarul a dezvoltat interesanta temă plecând de la explicarea propriului proces creativ.

Din inițiativa Bisericii române ortodoxe de la Paris, a fost celebrată o slujbă religioasă în sufragiul victimelor comunismului din cei 44 ani de teroare de la instaurarea nefastului regim în Rusia. La ceremonie au participat numeroase personalități străine, români în exil și francezi.

Profesorul Mario Baffi de la Universitatea din Roma a ținut recent o foarte interesantă conferință, vorbind despre freștele de la Mânăstirea Voroneț. Conferința a fost documentată de splendide proiecțiuni.

La Academia de Științe de la New York a avut loc întrunirea generală a Fundației "Iuliu Maniu".

După prezentarea bilanțului și a programului de activitate, a avut loc o recepție, în cursul căreia dl. John Campbell, fost membru al Departamentului de Stat, a făcut un scurt istoric al României moderne și a ilustrat

câteva aspecte ale politicii Statelor Unite în legătură cu recentele evenimente din România. A fost constituit un comitet însărcinat cu creierea unei Case Românești la New York.

"Solia", oficios al Bisericii române ortodoxe din Statele Unite, reproduce în numărul său din luna Ianuarie o informație a unei agenții de presă străine, care semnalează atacul ziarului partidului comunist sovietic, "Pravda", împotriva câtorva căpetenii comuniste din Republica Moldova nească, vinoși de reconformare la normele campaniei anti-religioase în ținutul pe care îl conduc.

Articolul din Pravda îi acuză nu numai de a fi închis ochii asupra faptului că în toată Republica Moldova nească icoanele sunt așezate la loc de cinste în case, dar că ei înșiși iau parte la slujbele religioase. «Nu știm care a fost soarta acestor căpetenii comuniste, comentează revista citată. Putem fi siguri, însă, de un lucru: icoanele vor rămâne. Chiar dacă li s'ar impune să nu le mai expună în casele lor, credincioșii le vor ascunde sub pământ, așa cum au făcut ucrainenii în timpul persecuțiilor religioase. Si icoanele vor rămâne.

"Unirea", revista Bisericii catolice române de rit oriental din America, publică, în numărul său din Februarie, un interesant articol intitulat "Sau Kefas, sau haos", iscălit de Părintele Bonaventura Morariu.

Articolul este o recenzie detaliată a cărții lui Don Peter Schindler, "Petrus", lucrare colosală căreia autorul i-a închinat întreaga sa viață.

După o scurtă biografie a lui Schindler, protestant convertit la catolicism, și după câteva cuvinte asupra motivului care l'a împins pe autor să scrie monumentală lucrare, P. Morariu analizează acest text, care n'ar trebui să fie ignorat de bunii creștini.